

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0413U004718

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколаєва Олександра Вікторівна

2. Nikolaeva Olexandra Viktorivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.05

Назва наукової спеціальності: Ботаніка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-06-2013

Спеціальність за освітою: 804010201

Місце роботи здобувача: Донецький ботанічний сад НАНУ

Код за ЄДРПОУ: 05420037

Місцезнаходження: 50089, м. Кривий Ріг, вул. Маршака, 16 А

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.14

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький ботанічний сад НАНУ

Код за ЄДРПОУ: 05420037

Місцезнаходження: 50089, м. Кривий Ріг, вул. Маршака, 16 А

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.29.25

Тема дисертації:

1. Мінливість та життєздатність *Juniperus excelsa* Bieb. у Криму
2. Variation and viability of *Juniperus excelsa* Bieb. in Crimea.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженням популяційно-біологічних особливостей та морфометричної мінливості і генетичного поліморфізму *Juniperus excelsa* Bieb. у Криму для оцінки життєздатності популяцій і прогнозу підтримки їхньої генетичної різноманітності. Встановлено, що у *J. excelsa* в Криму у цілому не спостерігається значної втрати різноманітності як за морфометричними, так і генетичними показниками порівняно з популяціями з інших частин його ареалу, що є запорукою його життєздатності. Проте більшість популяцій характеризуються як деградовані та дуже ушкоджені через посилений антропогенний вплив на них, при цьому зі зменшенням цього пресингу поліпшується їх відновлення та віталітетний стан. Більшість репродуктивних дерев у всіх популяціях характеризуються невисокою врожайністю шишкоягід. При цьому, не зважаючи на доволі значну загальну кількість насінин у шишкоягодах (5,6 шт.) *J. excelsa* у популяціях Криму, в них було дуже мало повноцінного насіння (3,5%) порівняно з популяціями з інших місць зростання. Для популяцій *J. excelsa* у Криму характерний високий рівень генетичного поліморфізму та надлишок

гетерозигот, що може бути пов'язане з довготривалістю життєвого циклу цього виду. Популяція *J. excelsa* з Лівану за рівнем наявної гетерозиготності у середньому перевищує в 1,4 рази кримські популяції. Виділено популяції *J. excelsa* у Криму, які можуть стати генетичними резерватами цього виду. За зробленим прогнозом на сьогодні *J. excelsa* у Криму має генетичний потенціал для відновлення деградованих популяцій, за умови припинення значного антропогенного втручання.

2. The thesis is devoted to the studies of population and biological characteristics, morphometric variation and genetic polymorphism of *Juniperus excelsa* Bieb. in Crimea to assess the viability of populations and forecast maintenance of their genetic diversity. The studies have shown that on the whole there are no significant loss of diversity by both morphometric and genetic parameters in *J. excelsa* in Crimea compared to populations from other parts of its range, that is important for the species viability. However, most populations are characterized as degraded and seriously damaged by an increased human impact on them, while a decrease in this pressing improves their rectoration and vitality state. Most of reproductive trees in all populations are characterized by low galberry yields. Moreover, despite a relatively large total number of seeds in galberries (5,6 pcs.) in *J. excelsa* populations in the Crimea, there were very few (3.5%) full seeds, compared with populations in other habitats. A high level of genetic polymorphism and an excess of heterozygotes, which is probably related to the long duration of this species life cycle, is characteristic of *J. excelsa* populations in Crimea. Level of the observed heterozygosity in *J. excelsa* population from Lebanon is on average more than 1.4 times higher than those levels in Crimean populations. In the course of our studies, we have selected *J. excelsa* populations in Crimea, perspective to become genetic reservations of this species. According to the forecast, at present *J. excelsa* in Crimea has the genetic potential to restore its degraded populations provided there is a cessation of the significant anthropogenic disturbance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коршиков Іван Іванович

2. Korshikov Ivan Ivanovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Булах Петро Євгенович

2. Булах Петро Євгенович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грабовий Володимир Миколайович

2. Грабовий Володимир Миколайович

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Поліщук Валерій Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Поліщук Валерій Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.